ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дорнод аймгийн Баян-Уул сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ДОА-2024/122/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Чойбалсан хот 2024 он	Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Болортуул Утас: 7058-4203, Цахим хаяг: bolortuulb@audit.gov.mn Аудитын менежер: И.Сэмжидмаа Утас: 7058-4204, Цахим хаяг: semjidmaai@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Д.Нармандах Утас: 70584207, Цахим хаяг: Narmandakhd@audit.gov.mn Аудитор: Б.Одхүү Утас: 7058-4207, Цахим хаяг:odkhuu@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт... 3-4

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл...5-9

3. Аудитын илрүүлэлт 10

4. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл...12

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ

АДБОУС	Аудитын дээд байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ДОА	Дорнод аймаг
НА	Нийцлийн аудит
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

7 дугаар баг, Хэрлэн сум, Дорнод аймаг, 21000
ЗДТГ-ын II байр, Утас/Факс: 7058-4203

2024.02.23 № 196

танай ____________-ны № ______________-т

БАЯН-УУЛ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Л.БЯМБАДОРЖ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Баян-Уул сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баян-Уул сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төрийн аудитын газраас тогтоосон 01/68ДОА-2024/122/НА-СТА-ТШЗ дугаартай төлбөрийн актыг тогтоосон хугацаанд барагдуулаагүй.

Аудитын гол асуудал

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор санхүүгийн сахилга батыг мөрдөж, ил тод байдлыг хангах, үр ашгийг нэмэгдүүлэх, үрэлгэн байдлыг хязгаарлах бодлогыг баримтлан ажилласан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Баян-Уул сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 1 зорилго, 6 зорилтын хүрээнд 153 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр тусгаж, гүйцэтгэлийн тайланг сумын Засаг дарга 87.7 хувиар дүгнэсэн байна.

011021081

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Б.БОЛОРТУУЛ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**146,783,894.08**	**168,295,559.74**
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	146,783,894.08	168,295,559.74
354	**Хангамжийн материал**	64,302,474.08	71,814,139.74
35410	Бичиг хэргийн материал	906,900.00	469,000.00
35420	Аж ахуйн материал	63,181,074.08	71,130,639.74
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	214,500.00	214,500.00
35600	Мал амьтад	82,481,420.00	96,481,420.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**6,170,277,457.98**	**6,519,357,383.93**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	6,170,277,457.98	6,519,357,383.93
392	**Биет хөрөнгө**	6,115,248,082.98	6,376,546,508.93
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	992,797,714.90	1,257,963,062.84
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(308,112,024.02)	(335,126,139.70)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	216,098,800.00	165,550,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(166,076,955.40)	(107,922,221.96)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	98,344,201.00	131,149,251.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(41,513,024.88)	(58,515,524.16)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	74,212,181.33	84,152,181.33
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(27,822,840.73)	(34,474,961.92)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	6,046,802,482.00	6,409,427,973.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(769,482,451.22)	(1,135,657,111.50)
393	**Биет бус хөрөнгө**	55,029,375.00	142,810,875.00
39301	Програм хангамж	1,500,000.00	1,500,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(140,625.00)	(328,125.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	53,670,000.00	141,639,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**6,317,061,352.06**	**6,687,652,943.67**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**6,317,061,352.06**	**6,687,652,943.67**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	6,317,061,352.06	6,687,652,943.67
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	736,414,716.37	824,383,716.37
51101	Өмч: - төрийн	736,414,716.37	824,383,716.37
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	5,459,466,266.68	5,744,081,391.57
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	5,116,183,448.82	5,461,458,799.96
51220	Тайлант үеийн үр дүн	343,282,817.86	282,622,591.61
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	121,180,369.01	119,187,835.73
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**6,317,061,352.06**	**6,687,652,943.67**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**1,495,716,616.00**	**1,568,209,210.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**692,409,464.00**	**589,616,876.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	692,409,464.00	589,616,876.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	692,409,464.00	589,616,876.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	600,000.00	600,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	691,809,464.00	589,016,876.00

13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**803,307,152.00**	**978,592,334.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	15,873,152.00	94,825,534.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид	15,495,352.00	93,625,534.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	377,800.00	1,200,000.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	551,685,300.00	883,766,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	551,685,300.00	696,807,000.00
132004	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих / орон нутгийн төсөв/	-	186,959,800.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**1,092,492,930.62**	**1,277,950,577.61**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,003,892,930.62**	**1,270,950,577.61**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	911,292,183.66	1,247,810,771.08
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	314,837,345.18	469,500,670.00
210101	Үндсэн цалин	241,552,425.18	320,863,755.00
210102	Нэмэгдэл	59,332,751.00	118,498,584.00
210104	Урамшуулал	13,952,169.00	30,138,331.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	40,028,736.44	60,393,887.38
210201	Тэтгэврийн даатгал	27,389,545.44	41,410,330.38
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,201,294.00	4,874,533.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,523,899.00	3,812,484.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	622,723.00	936,298.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,291,275.00	9,360,242.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	42,678,925.42	76,742,560.09
210301	Гэрэл, цахилгаан	36,678,925.42	31,992,060.09
210302	Түлш, халаалт	6,000,000.00	44,630,500.00
210303	Цэвэр, бохир ус	-	120,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	32,667,903.00	28,853,874.34
210401	Бичиг хэрэг	4,682,550.00	4,937,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	12,553,593.00	17,059,240.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,965,810.00	1,930,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,665,950.00	3,105,000.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	-	1,821,434.34
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	7,999,400.00	7,920,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	220,000.00
210604	Урсгал засвар	7,999,400.00	7,700,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	8,768,000.00	17,546,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	8,768,000.00	17,546,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	2,234,180.00	40,231,867.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	36,556,500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	970,653.00	767,350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	471,048.00	507,773.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	308,000.00	400,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	360,000.00	1,105,000.00
210807	Газрын төлбөр	124,479.00	895,244.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	461,699,893.62	546,621,912.27
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	68,302,865.00	111,116,701.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	393,397,028.62	435,505,211.27
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	92,600,746.96	23,139,806.53
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	15,773,800.00	6,500,000.00

213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	1,000,000.00	6,000,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,065,000.00	500,000.00
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	76,826,946.96	16,639,806.53
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	76,826,946.96	16,639,806.53
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**88,600,000.00**	**7,000,000.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	88,600,000.00	7,000,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	88,600,000.00	7,000,000.00
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**403,223,685.38**	**290,258,632.39**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	59,940,867.52	7,636,040.78
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	59,940,867.52	7,636,040.78
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	(59,940,867.52)	(7,636,040.78)
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**343,282,817.86**	**282,622,591.61**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**803,907,152.00**	**979,192,334.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**600,000.00**	**600,000.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	600,000.00	600,000.00
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	600,000.00	600,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	600,000.00	600,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**803,307,152.00**	**978,592,334.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	15,873,152.00	94,825,534.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	15,495,352.00	93,625,534.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	377,800.00	1,200,000.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	551,685,300.00	883,766,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	551,685,300.00	696,807,000.00
132004	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих / орон нутгийн төсөв/	-	186,959,800.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**619,495,902.00**	**842,686,832.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**619,495,902.00**	**842,686,832.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**526,895,155.04**	**819,547,025.47**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	314,837,345.18	469,500,670.00
210101	Үндсэн цалин	241,552,425.18	320,863,755.00
210102	Нэмэгдэл	59,332,751.00	118,498,584.00
210104	Урамшуулал	13,952,169.00	30,138,331.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	40,028,736.44	60,393,887.38
210201	Тэтгэврийн даатгал	27,389,545.44	41,410,330.38
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,201,294.00	4,874,533.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,523,899.00	3,812,484.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	622,723.00	936,298.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,291,275.00	9,360,242.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	42,678,925.42	76,742,560.09
210301	Гэрэл, цахилгаан	36,678,925.42	31,992,060.09
210302	Түлш, халаалт	6,000,000.00	44,630,500.00
210303	Цэвэр, бохир ус	-	120,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	21,867,903.00	26,689,540.00
210401	Бичиг хэрэг	4,682,550.00	4,499,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	12,553,593.00	17,059,240.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,965,810.00	1,930,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,665,950.00	3,200,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	14,299,400.00	15,149,800.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	6,300,000.00	7,199,800.00

210603	Хөдөлмөр хамгаалльн хэрэглэл	-	250,000.00
210604	Урсгал засвар	7,999,400.00	7,700,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	8,768,000.00	17,546,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	8,768,000.00	17,546,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	3,734,180.00	40,231,867.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	36,556,500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	970,653.00	767,350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	471,048.00	507,773.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	308,000.00	400,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,860,000.00	1,105,000.00
210807	Газрын төлбөр	124,479.00	895,244.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	80,302,865.00	113,292,701.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	80,302,865.00	113,292,701.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**92,600,746.96**	**23,139,806.53**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	15,773,800.00	6,500,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	1,000,000.00	6,000,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,065,000.00	500,000.00
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	76,826,946.96	16,639,806.53
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	76,826,946.96	16,639,806.53
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**184,411,250.00**	**136,505,502.00**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**184,411,250.00**	**136,505,502.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**184,411,250.00**	**136,505,502.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	184,411,250.00	136,505,502.00
223001	Бусад хөрөнгө	184,411,250.00	136,505,502.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**(184,411,250.00)**	**(136,505,502.00)**
7	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	-	-
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	-	-
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	-	-
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	-	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	**2016 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	736,414,716.37	121,180,369.01	5,116,183,448.82	-	5,973,778,534.20
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-	-
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**736,414,716.37**	**121,180,369.01**	**5,116,183,448.82**	-	5,973,778,534.20
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний	-	-	-	-	-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-	-	-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-	-
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	343,282,817.86	-	343,282,817.86
C08	**2016 оны 12-р сарын 31-нээрх**	**736,414,716.37**	**121,180,369.01**	**5,459,466,266.68**	-	6,317,061,352.06
D01	**2017 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**736,414,716.37**	**121,180,369.01**	**5,459,466,266.68**	-	6,317,061,352.06
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	1,992,533.28	-	1,992,533.28
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**736,414,716.37**	**121,180,369.01**	**5,461,458,799.96**	-	6,319,053,885.34
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	(1,992,533.28)	-	-	(1,992,533.28)
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	87,969,000.00	-	-	-	87,969,000.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-	-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү					-

D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	282,622,591.61	-	282,622,591.61
D09	**2017 оны 12-р сарын 31-нээрх**	**824,383,716.37**	**119,187,835.73**	**5,744,081,391.57**	**0.00**	6,687,652,943.67

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	**Үзүүлэлт**	**Тайлант оны**	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	**Гүйцэтгэл**
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**884,366,800.00**	**867,726,993.47**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**807,366,800.00**	**790,727,993.47**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**806,716,800.00**	**790,227,493.47**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	473,636,700.00	469,500,670.00
210101	Үндсэн цалин	329,758,100.00	320,863,755.00
210102	Нэмэгдэл	115,613,200.00	118,498,584.00
210104	Урамшуулал	28,265,400.00	30,138,331.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**63,302,600.00**	**60,393,887.38**
210201	Тэтгэврийн даатгал	43,046,400.00	41,410,330.38
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,063,500.00	4,874,533.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,051,400.00	3,812,484.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,012,100.00	936,298.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,129,200.00	9,360,242.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**79,330,500.00**	**76,742,560.09**
210301	Гэрэл, цахилгаан	34,000,000.00	31,992,060.09
210302	Түлш, халаалт	44,630,500.00	44,630,500.00
210303	Цэвэр, бохир ус	700,000.00	120,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**24,000,000.00**	**23,530,300.00**
210401	Бичиг хэрэг	4,500,000.00	4,499,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	13,900,000.00	13,900,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,400,000.00	1,930,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,200,000.00	3,200,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**14,100,000.00**	**13,949,800.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	7,200,000.00	7,199,800.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	400,000.00	250,000.00
210604	Урсгал засвар	6,500,000.00	6,500,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**15,000,000.00**	**14,986,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт	15,000,000.00	14,986,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**34,490,000.00**	**33,675,367.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	30,000,000.00	30,000,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,000,000.00	767,350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	600,000.00	507,773.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	400,000.00	400,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,500,000.00	1,105,000.00
210807	Газрын төлбөр	990,000.00	895,244.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	102,857,000.00	97,448,909.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	102,857,000.00	97,448,909.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	650,000.00	500,000.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	650,000.00	500,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	650,000.00	500,000.00
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**77,000,000.00**	**76,999,500.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	77,000,000.00	76,999,500.00
223001	Бусад хөрөнгө	77,000,000.00	76,999,500.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	**884,366,800.00**	**867,726,993.47**
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**884,366,800.00**	**867,726,993.47**
122005	Орон нутгийн төсвөөс	686,807,000.00	670,167,193.47
132004	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих /орон нутаг/	196,959,800.00	196,959,800.00
	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	600,000.00	600,000.00

5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	-	-
6	**ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ**		
61	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	1	1
610001	Төсвийн байгууллага	1	1
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага		
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	32	32
620001	Удирдах ажилтан	3	3
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	20	20
620003	Үйлчлэх ажилтан	9	9

2.5.1 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**94,825,534.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**35,319,532.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	29,319,532.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	3,159,240.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,159,240.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	1,200,000.00
210604	Урсгал засвар	1,200,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	2,560,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,560,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	6,556,500.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	6,556,500.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	15,843,792.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	15,843,792.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	6,000,000.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	6,000,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	6,000,000.00
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**59,506,002.00**
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	59,506,002.00
223001	Бусад хөрөнгө	59,506,002.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**94,825,534.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**94,825,534.00**
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	93,625,534.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,200,000.00

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 87,969.0 мянган төгрөгийн алдаа[1] илэрснээс аудитын явцад залруулах бичилт хийлгэсэн.

Залруулсан алдаа:

1. Газрын нэгдсэн санд бүртгэлтэй 25,000м^2 байгууллагын эзэмшлийн гэрчилгээтэй 10,925.0 мянган төгрөгийн 2 газар бүртгэл, тайланд тусгагдаагүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.4 дахь "төсвийн жилийн явцад шинээр бий болсон аливаа орлого, эх үүсвэр, зээл, хандив, тусламж, тэдгээрээр санхүүжүүлсэн үйл ажиллагааны зарлага нь төсвийн бүрэлдэхүүн байх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай

[1] Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4 дэх "*Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ*", 14.4.2-д "*бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага*" гэж заасантай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлангийн иж бүрэн байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

2. Байгууллагын эзэмшил газрыг данс бүртгэлд тусгахдаа харьцсан дансыг буруу сонгон үнэ төлбөргүй авсан үндсэн хөрөнгийн орлого дансанд 77,044.0 мянган төгрөгийг тусгасан байна. Энэ нь Сангийн сайдын 2018 оны 207 дугаараар тушаалаар батлагдсан "*Үл хөдлөх хөрөнгийн үнэлгээ, бүртгэлийг нягтлан бодох бүртгэлийн дансанд тусгах аргачлал*"-ын 5-д заасантай нийцэхгүй ангилал гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Аудитаар илэрсэн 16,979.3 мянган төгрөгийн зөрчил[2]-д 2 албан шаардлага хүргүүллээ.

3.1 Албан шаардлага

1. Тайлант хугацаанд 16.9 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг цахим дэлгүүрээр дамжуулалгүй худалдан авалт хийсэн байна. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4 дэх "*Цахим дэлгүүрт байршсан бараа, үйлчилгээг бусад этгээдээс худалдан авахыг хориглоно*" гэсэн заалтуудыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, Нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

2. Төрийн аудитын газраас тогтоосон 3,500,000 /гурван сая таван зуун мянган/ төгрөгийн 01/68ДОА-2024/122/НА-СТА-ТШЗ дугаартай төлбөрийн актыг тогтоосон хугацаанд барагдуулаагүй. Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1-т "*Энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно*" гэж заасан.

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

<u>*Илрүүлэлт:*</u> Тус газрын хөрөнгөд бүртгэлтэй 5 тээврийн хэрэгслийн улсын дугаарын дэвсгэр өнгийг тод хөх өнгө болгон өөрчлөөгүй байна. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4-т "*Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй бүх төрлийн автотээврийн хэрэгсэлд бусад автотээврийн хэрэгслээс ялгагдах тод дэвсгэр өнгө бүхий улсын дугаар хэрэглэнэ*", MNS 4410-1:2002 стандартын 5.4.9-т "*Төрийн болон орон нутгийн өмчит бүртгэлтэй автотээврийн хэрэгслийн улсын бүртгэлийн дугаарын дэвсгэр нь хар хөх, тоо, үсэг ба хүрээ нь цагаан өнгөтэй байна*" гэснийг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байна.

<u>*Өгсөн зөвлөмж*</u>: Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4, MNS 4410-1:2002 стандартын 5.4.9-т нийцүүлэн тээврийн хэрэгслийн улсын дугаарын дэвсгэр өнгийг тод хөх өнгө болгох.

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д "Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэж заасны дагуу зөвлөмжийн биелэлтийг 2024 оны 5 дугаар сарын 20 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Байгууллагын эзэмшил газрыг данс бүртгэлд тусгахдаа харьцсан дансыг буруу сонгон үнэ төлбөргүй авсан үндсэн хөрөнгийн орлого дансанд 77,044.0 мянган төгрөгийг тусгасан байна.	1	77,044.0			1	77,044.0	1	77,044.0				
Газрын нэгдсэн санд бүртгэлтэй 25,000 $м^2$ байгууллагын эзэмшлийн гэрчилгээтэй 10,925.0 мянган төгрөгийн 2 газар бүртгэл, тайланд тусгагдаагүй байна.	1	10,925.0	1	10,925.0			1	10,925.0				
	2	87,969.0	1	10,925.0	1	77,044.0	2	87,969.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
ЗДТГ-ын А/07 тоот тушаалаар томилогдсон ажлын хэсэг нь бараа материалын тооллогыг бүрэн хийгээгүй, эд хөрөнгийн тооллогын бүртгэлд	1	147,841.8			1	147,841.8						

тоолсон болон үлдэгдэл хөрөнгийн тоо ширхэг, мөнгөн дүн 0 төгрөгөөр илэрхийлэгдсэн байна.												
ЗДТГ-ын төрийн албан хаагчдын орон нутагт ажилласны нэмэгдэл цалинг 4, 5, 6 дугаар сард тушаал, шийдвэргүй 30 хувиар нэмж олгосон байна.	1	5,627.7			1	5,627.7						
Санхүү албаны даргын төрийн албан хаагчийн албан тушаалын зэрэг дэвийн нэмэгдэл цалинг 4, 5, 6 дугаар сард 14 хувиар илүү бодож олгосон байна.	1	388.2	1	388.2								
Сумын 100-н жилийн ойн бэлтгэл ажилд анхан шатны баримтын бүрдэлгүй хөрөнгө зарцуулсан байна.	1	3,500.0	1	3,500.0								
Тайлант хугацаанд 16.9 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг цахим дэлгүүрээр дамжуулалгүй худалдан авалт хийсэн байна	1	16,913.7			1	16,913.7						
Тус газрын хөрөнгөд бүртгэлтэй 5 тээврийн хэрэгслийн улсын дугаарын дэвсгэр өнгийг тод хөх өнгө болгон өөрчлөөгүй байна.	1	0					1	0				
Өмнөх аудитаар тогтоосон төлбөрийн актыг тогтоосон хугацаанд барагдуулаагүй	1								1			
Дүн	**7**	**157,374.9**	**2**	**3,888.3**	**3**	**153,486.6**			**1**			